

Els costos de la sinistralitat laboral a Catalunya suposen 1.876 milions d'euros anuals

- Els treballadors són els que assumeixen la major part del cost, el 62,6%, bàsicament pel dolor i el patiment que sofreixen
- El 29,8% del cost recau sobre la societat, a través de l'assistència sanitària, els subsidis i prestacions i els costos associats a la seva gestió
- Les empreses assumeixen al 7,6% del cost, pel temps de producció perdut, els serveis no prestats, els equips malmesos, així com els danys i perjudicis, els costos legals i les sancions
- Amb el que la societat ha d'aportar anualment per pal·liar els efectes dels accidents de treball -558 milions el 2007- es podrien construir cinc hospitals d'uns 200 llits
- Cada accident té un cost mitjà de 10.415 euros

El Departament de Treball, amb la col·laboració de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), ha posat xifra als costos que suposen per a l'economia catalana els accidents de treball: 1.876 milions d'euros per a l'any 2007. Aquest cost va ser 87 milions inferior al de l'any 2006, gràcies a la reducció de la sinistralitat entre ambdós exercicis. De mitjana, doncs, cada accident va costar 10.425 euros.

2007				
Categoria	Empresa	Treballador	Societat	Total
Cost Manteniment de la producció	143	39	162	344
Pèrdua d'ingressos de llarg termini		59	228	287
Costos Mèdics			168	168
Costos del dolor i el patiment		1.077		1.077
Total	143	1.175	558	1.876

Nº de casos: 182.862

milions d'euros

Cost per capita: 10.415

Els accidents laborals, un llast per a l'economia i la societat catalanes

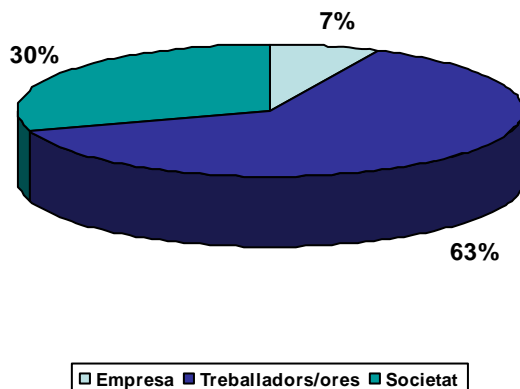
Aquest estudi, elaborat seguint els criteris establerts per la Unió Europea per a l'anàlisi dels costos de la sinistralitat, posa de manifest que la sinistralitat no només comporta costos per a les empreses, sinó també, i de forma més important, per als treballadors i per al conjunt de la societat.

L'estudi quantifica els costos de la sinistralitat en funció de dues variables: qui els assumeix –l'empresa, la persona treballadora o la societat- i també en funció de la tipologia dels costos, distingint entre pèrdues d'ingrés a llarg termini, costos associats al manteniment de la producció, costos sanitaris, costos d'administració, i costos del dolor i el patiment.

A tall d'exemple, els 558 milions que la societat va destinar el 2007 a pal·liar els efectes dels accidents laborals permetrien edificar cinc nous hospitals d'uns 200 llits. Els 1.876 milions d'euros en què s'estima el cost global dels accidents de treball –incloent els costos per a l'empresari i el dolor i el patiment que suporten les persones treballadores- equivalen al 0,9% del Producte Interior Brut (PIB) de Catalunya.

El director general de Relacions Laborals, Salvador Álvarez, ha subratllat que aquest estudi posa invertir en prevenció de riscos laborals suposa “**un estalvi de milions d'euros**” i ha recordat que en cap cas les circumstàncies econòmiques actuals han de comportar una minva en les mesures de prevenció. “**Ara més que mai, la seguretat el primer, és la manera de fer les empreses més rendibles i la societat més competitiva**”, ha afirmat.

Distribució dels costos de la sinistralitat per agents. 2007

Diversos estudis internacionals vinculen directament els índexs d'incidència d'accidents laborals amb la competitivitat dels països, i aquest estudi el que demostra és l'important llast que els accidents de treball i les malalties professionals suposen per a l'economia catalana en particular.

El Departament de Treball té la intenció d'actualitzar anualment aquest estudi del cost de la sinistralitat laboral, per poder resseguir l'evolució i adaptar les polítiques de prevenció a les circumstàncies canviants en l'àmbit de la sinistralitat laboral.

Els treballadors suporten el 63% del cost dels accidents

Pel que fa al repartiment dels costos de la sinistralitat la primera evidència és que són les persones treballadores que pateixen un accident les que n'assumeixen la major part del cost, 1.175 milions d'euros (un 63% del total), bàsicament a causa del dolor i el patiment –que es quantifica en 1.077 milions d'euros per als accidents registrats durant l'any 2007-.

Els treballadors, però, també assumeixen una pèrdua d'ingressos a llarg termini en el cas que els accidents els deixin alguna mena de seqüela, estimada en 59 milions d'euros, i en tot cas tenen una minva d'ingressos durant la seva baixa perquè el subsidi mentre dura la convalescència, o el d'incapacitat permanent –per exemple, per invalidesa-, és inferior al sou (39 milions).

La societat i les empreses assumeixen un cost de 558 i 143 milions d'euros respectivament

Per la seva banda, els costos que assumeix la societat en el seu conjunt totalitzen 558 milions d'euros, un 30% del total, repartits entre els costos mèdics i de rehabilitació -168 milions d'euros- que assumeix la Seguretat Social mitjançant les mútues, així com les prestacions per incapacitat temporal -162 milions d'euros-.

El cost més important que assumeix la societat, però, és el dels subsidis permanents si la persona queda en situació d'incapacitat permanent o invalidesa (232 milions, xifra que inclou la pèrdua d'ingressos que implica que el treballador no podrà tributar durant el que li queda de vida al mateix nivell que si hagués pogut tirar endavant amb normalitat la seva carrera professional).

Als empresaris els accidents de treball els suposen un cost de 143 milions d'euros per a l'any 2007, un 7% del total. Aquesta xifra surt de comptar el cost de les hores suplementàries que, després d'un accident, han de fer els companys de la víctima per mantenir el nivell de producció -68 milions d'euros-

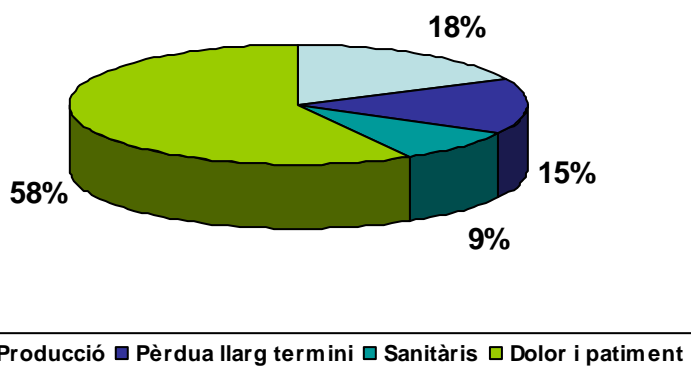
o bé els costos de substitució i formació d'una persona per reemplaçar la persona ferida -1 milió d'euros en ser aquesta una opció minoritària entre les empreses-.

A això les empreses han d'afegir les cotitzacions pel treballador ferit mentre estigui de baixa i els pagaments addicionals que faci l'empresa al treballador en cas que el conveni estableixi un complement del subsidi que el treballador rep de la Seguretat Social durant la convalescència.

Els costos associats al manteniment de la producció sumen 344 milions d'euros

Els costos associats al manteniment de la producció, que arriben a 344 milions d'euros, quantifiquen tant la despesa feta per les empreses per pagar les hores suplementàries que han d'assumir els companys del ferit per mantenir la producció mentre dura la baixa –o la contractació i formació d'un substitut- o les cotitzacions a la Seguretat Social de la persona accidentada.

Distribució dels costos de la sinistralitat per tipologia. 2007

La pèrdua d'ingressos del treballador pel fet de trobar-se de baixa també està inclosa en aquest apartat. Cal dir que la prestació de la Seguretat Social cobreix el 75% de la base de cotització del treballador, que a més no pot obtenir complements salarials ni fer hores suplementàries mentre està absent.

Finalment, la principal partida de despesa associada al manteniment de la producció són els subsidis per incapacitat temporal que assumeix la societat a través de la Seguretat Social, que va ser de 154 milions d'euros el 2007.

2007				
Categoria	Empresa	Treballador	Societat	Total
Pagament d'Hores Extraordinàries	68			68
Seguretat Social de l'Accidentat	69			69
Pagaments addicionals de l'empresari	5			5
Costos de substitució y formació	1			1
Pèrdua d'ingressos del treballador		39		39
Subsidi incapacitat temporal			154	154
Impostos no rebuts			8	8
TOTAL	143	39	162	344

milions d'euros

Les persones treballadores i sobretot la societat assumeixen la pèrdua d'ingressos a llarg termini, que totalitzen 287 milions

Una de les evidències que recull l'estudi és que els accidents de treball tenen una negativa repercussió econòmica molt de temps després de haver ocorregut. Aquests efectes a llarg termini no recauen en l'empresa, però sí en el treballador, en particular en el cas de patir alguna incapacitat permanent, que els impedeix realitzar la carrera professional que hauria pogut seguir de no patir l'accident.

2007				
Categoria	Empresa	Treballador	Societat	Total
Pèrdua d'ingressos del treballador (llarg termini)		58		58
Subsidis Permanents			208	208
Pèrdua de impostos			21	21
TOTAL		58	229	287

milions d'euros

La societat, en aquests casos, també ha de suportar un cost, estimat en 229 milions, per les prestacions econòmiques que reben els treballadors accidentats que han tingut conseqüències permanents sobre la seva salut i que han vist minvada la seva capacitat per tornar al mercat laboral. També la societat ha d'encaixar la pèrdua d'ingressos fiscals per la menor capacitat econòmica dels treballadors que no es reincorporen més al treball.

168 milions en despeses mèdiques i de rehabilitació

Una despesa que tothom té present quan es produeix un accident de treball és la que genera l'atenció sanitària i els processos de rehabilitació que ha de seguir la persona ferida. Aquesta despesa l'assumeix totalment la societat, mitjançant la sanitat pública i les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social, i ha estat quantificada en 168 milions d'euros per a l'any 2007.

Els costos del dolor i el patiment sumen 1.076 milions d'euros

Un element clau a l'hora de quantificar en termes econòmics els perjudicis que causen els accidents de treball és l'avaluació del dolor i el patiment que recau íntegrament sobre el treballador o treballadora accidentat. Aquest cost suposa 1.076 milions d'euros, en la major part imputable als casos en el que el treballador no podrà retornar al treball mai més -1.032 milions d'euros-.

Aquesta quantificació atorga un valor econòmic a un valor intangible, ja sigui el benestar o la seva absència. Per fer aquesta estimació es fa una valoració econòmica vinculada al nivell de discapacitat –sent 0 la situació de plena salut i 1 la mort-. Cada situació de discapacitat té un índex propi (entre 0 i 1) en funció de la lesió, de forma que multiplicant aquest índex pel valor estimat d'un any de vida gaudit en plena salut permet establir el cost del dolor i el patiment.

En aquest estudi s'ha utilitzat com a punt de partida el treball elaborat per Riera i altres autors que, tenint en compte la inflació, atorga per a 2007 un valor de 2.562.240 euros a l'any gaudit en plenitud de salut. La diferència entre el valor d'un any amb plena salut i el valor del mateix anys amb alguna lesió és el cost del dolor i el patiment per a un any donat.

Un cop obtinguda aquesta estimació s'aplica el càlcul als accidents amb ple retorn al treball per un període limitat a la durada de la baixa. En el cas dels accidents que tenen conseqüències duradores per a la salut de les víctimes el que es fa és calcular els anys de vida que resten a la persona –diferència entre l'edat de l'accident i l'esperança de vida- i multiplicar-los per aquest valor de l'any de vida, corregit a la baixa per les seqüeles.

En el cas dels mortals s'aplica el valor d'un any de vida total, descomptant la part de l'any transcorreguda fins el moment de l'accident.

Els accidents lleus tenen un cost de 3.901 euros, els mortals de 2,3 milions

L'estudi, finalment, avalua el cost dels accidents en funció de variables com la gravetat. Així, els accidents lleus, que són un 99% del total, tenen un cost mitjà de 3.901 euros, mentre que els greus costen 509.658 euros, els molt greus 552.873 euros i els mortals, segons el mètode de quantificació indicat anteriorment, tenen un cost mitjà de 2.296.484 euros. Així, de mitjana els accidents laborals que van tenir lloc a Catalunya van comportar un cost de 10.251 euros.

Divendres, 19 de juny de 2009